

РОЗДІЛ 4. ЕТНОПОЛІТОЛОГІЯ ТА ЕТНОДЕРЖАВОЗНАВСТВО

Павлюх Марія Василівна

Політична преса польської жіночої молоді міжвоєнного двадцятиріччя у Львові

УДК (438)“18/15”:070
DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2022-2.17>

Павлюх Марія Василівна
кандидат наук із соціальних комунікацій,
асистент кафедри міжнародної інформації
Національного університету «Львівська політехніка»
пл. Святого Юра, 3, Львів, Україна

Актуальність теми наукової публікації зумовлена сучасними політологічними, гендерними та націоналістичними дослідженнями жіночих рухів у європейських країнах, зокрема польського жіночого руху, який розпочався та розвивався у Львові разом з українським жіночим рухом. Метою статті є аналіз та огляд номерів польських жіночих часописів, які виходили у Львові у період міжвоєнного двадцятиріччя (1918 – 1939), щоб з'ясувати головну тематику, свідомісні парадигми польського жіночого руху, ціннісні концепти польської жіночої періодики, трансформацію поглядів на політичну роль жінки у традиційному суспільстві та її участь у громадському і державному житті.

У науковій статті проаналізовані негативні стереотипи про традиційну роль жінки у суспільному та громадському житті на прикладі польських жіночих часописів: «Kobieta w pracy obywatelskiej» (1931), «Małopolanka» (1927), «Ruch kobiecy» («Рух кобецьки») (1932 – 1934), що були часописами польських жіночих патріотичних організацій. З'ясовано, що традиційні погляди на роль жінки застаріли, натомість на шпальтах польських жіночих часописів пропагуються: жіноча освіта, самоосвіта, творча реалізація жінки як особистості. Традиційна формула для жінок у суспільстві, яка зводилася до заміжжя та народження дітей критикується за поверховість. У статті простежено нові можливості для жінок, які пропонують авторки на шпальтах цих видань: жінки політично активної, що не байдужа до долі свого народу. Особлива увага звернена до жіночої молоді для патріотичного виховання політично свідомої громадянки своєї держави.

Методи дослідження. У дослідженні використано комплекс загальних і спеціальних методів: метод концептуального аналізу у визначенні польського жіночого руху; тематичний аналіз у визначенні головної тематики видань «Kobieta w pracy obywatelskiej», «Małopolanka», «Ruch kobiecy»; синтез у вивченні методів і форм боротьби активного жіноцтва за свої політичні права. Результати і висновки. Активна політична роль жінки-громадянки – свідомісний концепт польської жіночої преси, яка виражалася у розвінчанні активного жіноцтва негативних стереотипів про пасивність жіноцтва.

Ключові слова: традиційна роль жінки, жіноча періодика, польські жіночі часописи, польський гендерний рух, суфражизм, політичні права жінок, польський жіночий рух.

Вступ. У період воєнного двадцятиріччя (1918 – 1939) з'являються польські жіночі часописи у Галичині (Львові), які пропагують націоналістичні ідеї, патріотизм, закликають молодих польок до активної діяльності, особливо тих, хто жив на кресах. Постає преса націоналістичної молоді, що виховує молодіжну аудиторію у патріотичному дусі. Відомими виданнями цього виду жіночої періодики є такі: «Kobieta w pracy obywatelskiej» («Кобета в праці обивательській») (1931), «Małopolanka» (1927) («Малополянка»), «Ruch kobiecy» («Рух кобецьки») (1932 – 1934).

Мета статті. Головна мета статті – здійснити глибокий аналіз тематичного поля польських жіночих видань міжвоєнного, які реанімували застарілі стереотипи про політичну роль жінки у суспільстві.

Методи статті. У науковій статті використаний комплекс наукових методів, зокрема системного аналізу у характеристиці стереотипів про жінок у суспільстві; синтез у загальному розвитку польської жіночої періодики міжвоєнного двадцятиріччя; хронологічний аналіз для з'ясування загальних тенденцій розвитку періодики того часу.

Основна частина. Після здобуття незалежності Польщі змінюється ринок жіночої преси. Розпочався етап розвитку політичної жіночої періодики у самостійних виданнях, а не у додатках як перших жіночих видань. Незалежність польської держави принесла жінкам рівноправ'я та громадянські права, закриваючи кількарічні війни за рівноправність. З 28 листопада 1918 року жінки здобувають виборне право, у 1921 році – право цивільне. Жінки могли створювати свої організації. У Львові існували у період міжвоєнного двадцятиліття такі жіночі організації: Відділ союзу громадянської праці, Союз сільських господинь у південно-східних воєводствах, Об'єднання християнських жіночих товариств, Союз польських селянок. Нові часописи змінили тематики, адресатів і бачення суспільної ролі жінки. Надалі поставали часописи суспільно-культурні з широкою літературною частиною, в яких публікувалися публіцистичні статті, літературні твори; рубрики, присвячені культурі; статті про виховання дітей, родини, поради. У Львові з'явилися польські жіночі часописи

пов'язані не тільки з релігійними середовищами, але також з політичними публікаціями, характерними для багатьох часописів, з господарською тематикою [1, с. 32]. Ці часописи вважаємо суспільними, бо вони піднімали тему жіночої активності у діяльності різних політичних партій, жіночих організацій: «Суспільний і політичний характер мали часописи, які підіймали суспільні теми: «Кобета в праці обивательської» (1931), що була органом Союзу громадської праці жінок та «Рух кобеци», які видавалися: Хеленою Паугет, редактором другого часопису був Казімеж Тушанський. Подібною проблематикою займалися на шпальтах «Малопольняк», виданої 1927 року Яніною Моравецькою» [2, с. 84]. Отже, у міжвоєнному двадцятиріччі виходять часописи політичного та суспільного характеру, що пропагують для молоді національну ідею, активність у громадському та політичному житті своєї держави і працю молодих польок на кресах.

1927 року у Львові виходить польський жіночий часопис «Малопольняк», який був присвячений суспільно-національній праці польок на кресах. Підtitул видання вказує на характер і мету видання – «місячник, присвячений суспільно-національній праці польок на кресах» [3]. Редагувала часопис Яніна Моравецька. Часопис виходив кожного місяця і обіймав 16 сторінок. Загальний характер матеріалів «Малопольняк» – націоналістичний. У першому номері видання містилися матеріали, що закликали молодь до гарту духу у боротьбі за свої ідеали. Видання мало традиційні редакційні відділи: «Хроніка» – інформаційний відділ, «Від редакції» – відділ переписки, «Ехо з минулого» – відділ статей про відомих жінок, а також звіти про з'їзди різних жіночих організацій. Чимало у виданні знаходимо нарисів про відомих жінок, статей націоналістичного характеру, історичного матеріалу.

Наприклад, на першій сторінці спареного номеру 7-8 редакція подала «Молитву за Польщу» [4], в якій йшлося про політичну активність польської жіночої молоді та її активну участь у житті польської держави. Редакція надрукувала статтю-заклик молоді до гарту духу («Важкість гарту духу») [5], в якій поставлена важлива проблема – об'єднання великої Польщі, громадян навколо своєї держави: «В дорозі до великих цілей, велика міць потрібна людям. Хто поставив собі велику ціль, той має бути певним, що її досягне, але на його дорозі завжди стоятимуть труднощі. Та ці труднощі не в'ють у ньому бажання, а помножать його сили. Польський народ великий і поставив собі за ціль: стати Великою Польщею. Польща як хоробрий воїн, з яким ми будемо рахуватися. А цю ціль можна здобути тільки тоді, коли організуємо всіх навколо Польщі. Тверда війна за справедливість, за незалежність навчила народ оцінювати дійсність та миритися з нею» [5].

У цьому спареному номері був опублікований матеріал про «IV З'їзд Національної організації жінок у Львові» [4], де розповідалося про головні засади жіночого руху та польську національну ідею як провідну у суспільній та громадській праці жінок. Великий нарис про Марію Родзевичеву повідомляв сільську молодь про важку працю відомої діячки. На останній, сторінці, традиційно, публікувалися оголошення від різних жіночих організацій, наприклад, – «Господарські курси для польок», що мали пропагандивний характер для сільських жінок.

Наступний, спарений номер (№ 9-10) [6], за своєю структурою повторював усі попередні. Хоча, на першій сторінці була опублікована стаття релігійного характеру «Христос-король» [7], підписану криптонімом «К. Н.», побудована у формі діалогу між Пилатом та Христом. Привертає увагу програмна стаття «Інтелігенція чи суспільна праця на кресах» Яна Бляшка [8], в якій аналізується досягнення польської незалежності. Проте це ще не всі досягнення, бо потрібно наполегливо працювати не тільки у великих містах, а також на кресах. Автор популяризує національну мову, а також вказує на важливу проблему пошуку форми держави: чи федеративне утворення чи монолітна держава?

Обговорення устрою незалежної польської держави велося на шпальтах багатьох польських часописів. Великої уваги приділялося праці суспільній та громадській для того, щоб втримати цю незалежність. З'являється ідея створення монолітної держави, котра була у польській національній думці трохи революційною, тому що поляки у ставленні до національних меншин (в тому числі українців) були шовіністами. Вперше національна ідея, культура та економічна, стають темою обговорення багатьох публікацій часопису. Пропагування національної ідеї для жіноцтва різних станів – головна мета часопису. Таких статей, що пропагують національну ідею, велич польської держави та закликають до активної громадянської позиції чимало. Особливою темою видання була тема оборони польської мови, захист її чистоти. Цій темі присвячена стаття «Про чистоту польської мови» [9], в якій авторка вела боротьбу із суржином сільського населення.

Цікавим у часописі було обговорення родини та взаємозв'язок родини і держави. Автори, що дописували до видання вважають родину важливою ланкою суспільного і державного життя. Журналісти критикують суспільство, де домінує тільки нажива, а не істинні цінності. Традиційна формула: *жінка-мати-громадянка*, хоча присутня у статтях видання, проте критикуються за недостатню готовність до участі у житті власної держави. Одною із статей, яка присвячена цій проблематиці є стаття Хелени Оземблової «Попри родину – оздоровити суспільство!», в якій авторка викриває усі негативні явища тогочасного польського суспільства:

«Наше домашнє вогнище дуже часто хворобливо виглядає. Хіть життя тут домінує, а дитя з наймолодших своїх літ стає свідком гонитви за грошима, утриманням, стає свідком непристойних слів, яких треба соромитися, часто позбавляється опіки матері чи батька, що найчастіше створюють нові родини і забувають про свої обов'язки щодо дітей. А як виглядає жінка в родині? Найчастіше добре не підготовлена до ролі матері, жінки чи громадянки, розчаровуються у шлюбі, вбивають час у гонитві за новими враженнями. Жінка потрібна в сім'ї, щоб там керувати, як завше було. Жінка інтелігентна, освічена, найвищу свою місію може сповнити у домашньому огнищі» [9, с. 7]. Жінка, котра не підготовлена до шлюбу, не може бути доброю громадянкою чи хорошою дружиною. У баченні часопису ролі жінки переважають істинні цінності та любов до власного народу, його мови і культури.

Серед інших тем, які обговорювалися на шпальтах видання – це діти у різних країнах світу. Статті Є. Якубкевича «Культ дитини у Японії» та «Полькам до розваги» присвячені цій темі. Традиційно на шпальтах «Малопольки» друкується звіт діяльності Національної організації жінок у Малопольщі, також оголошення про ткацькі курси, відповіді від редакції і хроніка подій [21, с. 178]. Отож, на шпальтах видання «Малопольки» формувалася національна ідея, пропагувалися цінності: любов до батьківщини, до своєї родини, а також молодь закликала на кресах до активної діяльності у суспільному, політичному та національному житті своєї держави.

Подібним за характером статей було жіноче видання «Кобета в праці обивательській» [21, с. 183], яке виходило у Львові 1931 року. Часопис мав подібні рубрики, відділи редакції як «Малополька». Але найбільше про жіночу діяльність дізнаємося із часопису «Рух кобеци», який виходив у Львові протягом 1932 – 1934 років. У бібліографії жіночої періодики знаходимо такі відомості про часопис як про місячник, який редагувала Хелена Паугертова [21, с. 197]. Видавала часопис Національна Організація Жінок у Львові, що була прототипом української жіночої організації Союз українок. Редагувала часопис національна молодь. Редакція боролася за рівні права жінок у політичному житті. Статті порушували теми політики держав і жіночого руху у справах політичного життя. До часопису писали: Хелена Паугертова, Й. Дмовська, М. Новіцька, Ядвіга Вікторова».

«Рух кобеци» був двотижневиком, який інформував польських жінок Львова про діяльність різних політичних та суспільних організацій. Часопис мав мету – інформувати та закликати до політичної діяльності жінок усіх верст населення. На шпальтах часопису порушувалися теми про виховання жінок, рівноправності жінок з чоловіками, участі жінок у політичному житті. Авторами видання кри-

тикувалася пасивність жінок, які нічим не цікавляться.

Відкривався часопис у першому номері вступною статтею «Від редакції», в якій ставилася важлива проблема – відсутність поважного жіночого часопису: «Протягом довгого періоду відчуваємо брак поважного жіночого часопису, що давав би оцінку жіночій діяльності в Польщі і за кордоном; з іншого боку вказував на правдивий шлях молодого покоління, організації праці, метою якої є створення *нового типу жінки* (курсив – авт.). Відсутність жіночого часопису відчуваємо навіть у тому, що нема жіночих додатків до поважних щоденників «Кур'єра Варшавського», «Кур'єра Познанського», тому сьогодні розпочинаємо видавати жіночий двотижневик «Рух кобеци». Часопис наш буде скромних розмірів, сподіваємося його розширити так, щоб він став виразом переконань і виховання молодого жіночого покоління» [10, с. 1]. Часопис ставив головну мету – виховання молодої польської жінки та створення жінки нового типу – активної патріотки.

Стаття присвячена баченню жінки минулого і сучасного «Жінка сьогодні і вчора» [11] Х. П. подавала новий погляд ролі жінки у суспільстві. Піднесення моралі жінки на вищий рівень – головна ідея статті. Зниження рівні моралі жінок та чоловіків після I світової війни – головна проблема, що заважає польському народу рухатися вперед.

Традиційний відділ редакції про звіти різних жіночих організацій «Вільний З'їзд Національної організації жінок», повідомляв жіночу читацьку аудиторію про громадську діяльність жіночих організацій. Також редакційними відділами часопису були: «З міжнародних теренів» – відділ міжнародних новин, «Хроніка» – відділ, де друкувалася інформація про з'їзди жінок в польській державі (вела Аліна Ожеховська) та реклама на останній сторінці.

У другому номері з'являється програмна стаття про рівноправ'я жінок «Нові дороги» Й. В [19], де автор великої ваги надає жіночому рухові, що змінив суспільний лад. Війна за рівноправність названа такими семантичними виразами: *доконаним фактом, кінцевою зупинкою*. Виокремлено нове поняття – *рівноправність як чинник жіночої та чоловічої участі у житті народу*. Часопис бачить освічену жінку глибоко релігійною, котра повинна дбати за добро свого народу, працювати поряд з чоловіками над важливими суспільними проблемами. Великої ваги редакція надавала у своїх матеріалах ідеї «служінню народові», яке повинна здійснювати *розумна, інтелігентна і релігійна жінка*. Ця ідея була співзвучна з ідеєю часописів Союзу українок.

У другому номері редакція додає нові відділи: «Жіночі організації за кордоном», щоб інформувати сучасну жіночу молодь про працю жінок в інших країнах, а також коротку рубрику «З праці

жінок на полі польсько-югославського зближення», що інформувала читачок про жіночий рух в Югославії. Нерідко на шпальтах видання можна зустріти статті, присвячені успіхам жінок у різних галузях науки, медицини, наприклад: «Жінка у медичному закладі» та «Жінка у науці» [13] Аліни Ожеховської, щоб стимулювати жіночу аудиторію до праці.

Стаття «Про здорову розсаду» [16] Х. П. присвячена темі жіночої участі у суспільному і політичному житті польського народу була опублікована у третьому номері видання. У статті поставлена ще одна важлива проблема – рівність чоловіків і жінок не тільки у правах, але й також у публічних справах, впливі на розвиток політичних, суспільних подій народу, праці над освітою та вихованням.

З четвертого номеру часопис запроваджує нові відділи: «Хроніка львівська», «Хроніка краківська», в яких публікувалася інформація про діяльність жіночих товариств, організацій на кресах. У цьому номері редакція повідомляла своїх читачів, що видання припиняє вихід часопису, бо йде на літні вакації. З метою кращого інформування своєї аудиторії редакція запроваджує відділ «Жінка у праці літературній та науковій» [17], в котрому подає статті про університети та різноманітні студії для того, щоб зацікавити молоде жіноче покоління навчатися і здобути собі ступінь, а потім отримати добру посаду.

Після вакацій, наступний номер [20] був присвячений історії польського жіночого руху. На першій сторінці містився великий матеріал «Нарис з історії жіночого руху у Польщі» Чеслави Скрабської, де був здійснений короткий екскурс у минуле польської історії та історії жіночої преси. У номері здійснюється аналіз перших періодичних видань для жінок, подається коротка історія польського жіночого руху, короткі біографії відомих польських жінок. Така ґрунтовна стаття з екскурсом у минуле мала на меті не тільки проінформувати свою молодіжну читачку аудиторію, але й також на прикладі життя авторитетних жінок з минулого закликати до активної діяльності.

Поряд із статтями про минуле, важливим на шпальтах часопису бачення *жінки майбутнього*. Наприклад, у восьмому номері [18] була надрукована стаття «Наша роль у близькому майбутньому» Х. П., в котрій обговорювалася участь жінки у публічному житті, щоб жінки мали більший вплив на розвиток культурних стосунків у світі. Великою проблемою у поступі жінки є її байдужість, тому потрібно закликати жінку до активності – це головна тема цієї статті. Саме *жінка-активістка* – це і є жінка майбутнього у баченні часопису.

На шпальтах видання часто друкуються епітафії на відомих жінок сучасності, наприклад, Анелу Тулодзецьку; з'являється новий бібліографічний відділ про книги «Серед видавництва» [15], який вела Б. Берканова. Наступні номери збере-

гли традиційні відділи та теми для обговорення часопису. Згодом редакція запроваджує відділ кореспонденції «Листи суспільні» [14] для постійного діалогу зі своєю молодіжною аудиторією.

Привертає особливу увагу стаття про кризу особистості та рівноправ'я жінок Аліни Ожеховської «Криза та так зване рівноправ'я жінок», в котрій авторка вказує на те, що чоловіки не хочуть, щоб жінка працювала і дуже тим стурбовані. *Кризою людини* назване жіноче рівноправ'я і зміна стосунків чоловіка та жінки. Головною причиною негативного ставлення чоловіків до жіночої праці часопис бачить у економічній та моральній кризі сучасності.

Видання змінило своє обличчя з двадцять четвертого номера: назва подавалася курсивом та іншим шрифтом. Окрім того, з'являється новий відділ редакції, характерний молодіжним виданням «Зі спорту: нові рекорди». Видання дедалі частіше друкує статті історичного характеру – історія про Листопадовий Чин, патріотичні вірші. Особливої ваги набирає відділ «Жінка у політичній праці та її фах» [15], що перетворює часопис не тільки у суспільний двотижневик, а також у політичний друкований орган.

Цей номер містив дві програмні статті, важливі для всього польського жіночого руху. Перша стаття «Кілька думок про суспільну психологію жінки» Марії Славинської-Зажецької виводила новий тип жінки – *жінки-політичної активістки*, котра має важливе значення для всієї Польщі і її потребує слов'янський світ. Важливого значення надано суспільній праці жінки, сповненої ентузіазму, але без вдячності, бо жінці бракує ентузіазму, щоб продовжити свою суспільну працю. Друга стаття – це виголошена доповідь Софією Залевською «Наші завдання на тлі сучасної епохи», в якій йшлося про роль жінки у політичному житті суспільства. Автор подає головну рису сучасності – мінливість, тому що цей період великих суспільних конфліктів, що у Польщі спровокували економічну кризу. Єдиним виходом із важкої ситуації часопис бачить працю жінки у питанні устрою та культури.

Наступні роки виходу часопис зберігає сталу організацію роботи редакції, редакційні відділи, статті та теми. Майже у кожному номері часопису публікувалася стаття виховного, патріотичного характеру, що мала на меті вплинути на свідомість молоді жіночої аудиторії. У першому номері часопису за 1934 рік подано заклик у привітанні редакції своїх читачок із Новим роком: «Перед нами майбутнє – велике та невідоме – пам'ятаймо, що від нас залежить його розв'язання!», котрий мав стати гаслом кожної молоді польки. «Рух кобечи» зберігає популярність обговорення тематики про політичний жіночий рух у світі. Нові відділи редакції: «Зі світу» та «Нові заклади для жінок» мали на меті допомогти зорієнтуватися молодій жінці у виборі фаху та добре проінформувати її про досягнення жінок інших народів.

«Рух кобеци» у кількох номерах запровадив цикл статей про американські жіночі коледжі, були опубліковані: стаття про французьких жінок «Жінки французькі у громадянській та політичній праці», стаття про життя американської жінки «Американська жінка» Е. Ожеховської. Новий відділ «Жінка у політичній, науковій та професійній праці» об'єднував статті різноманітного характеру: від оглядових до критичних. На шпальтах часопису проводиться жваве обговорення жіночої праці, а також критика жінок, що хочуть повернутися тільки до домашнього вогнища. Стаття «Що найважливіше» [20] ставить перед жінкою дилему: сімейне життя чи політична і громадська праця. Часопис бачить призначення жінки у поєднанні цих двох аспектів жіночого життя.

Постійна тема часопису – тема участі жінок у політиці, що активно обговорюється. 1934 року була надрукована стаття «Жінка чи політика» Х. П. [19], де виокремлено поняття аполітичності у жіночому русі. Аполітичність у свідомісному розумінні журналу – це не тільки байдужість до політичного життя країни, але й також байдужість до свого народу, до своєї батьківщини. Поряд з тим, політиканство як поняття трактується часописом дуже позитивно. Особливою популярністю користувалися статті про психологію молодих дівчат, де редакція засуджувала тих дівчат, які прагнуть тільки вийти заміж. Окрім того, і надалі зберігаються редакційні відділи, рубрики та характер статей.

Висновки та результати. Отож, проаналізувавши кілька статей часопису «Рух кобеци» та переглянувши редакційні відділи виснуємо, що видання мало на меті пропагувати національну ідею, виховувати жіночу молодь у патріотичному дусі. Часопис критикує пасивність молодих польок, бо вони не беруть жодної участі у суспільному та політичному житті своєї держави. Виховна роль часопису «Рух кобеци» відіграла важливе значення у формуванні світогляду молодої польської громадянки.

Обидва часописи: «Малопольянка» та «Рух кобеци» мають кілька спільних ознак:

1. читацьку аудиторію (молоді польки на кресах);
2. мету – формувати у молодого покоління патріотичні ідеали, цінності;
3. характер статей – націоналістичний характер
4. новий образ жінки у статтях – жінки-активістки, активної громадянки.

Часописи «Малопольянка» та «Рух кобеци», а також «Кобета у праці обивательської» – перші суспільні, громадянські і політичні видання для жінок, які сформували новий тип жінки – *жінки-патріотки*.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Dormus K. (2006). Problematyka wychowawczo-oświatowa w prasie kobiecej zaboru austriackiego w latach 1826–1918. [Educational issues in the women's press of the Austrian partition in the years 1826–1918.]. Warszawa, 453 s. [in Polish]
2. Jarowiecki J., Góra B. (1994). Prasa lwowska w dwudziestoleciu międzywojennym. Próba bibliografii. [The Lviv press in the interwar period. An attempt at a bibliography]. Kraków, S.247–274. [in Polish]
3. *Małopolanka*. 1927. №7–8. S.1. [in Polish]
4. *Małopolanka*. 1927. №7–8. S.2. [in Polish]
5. *Małopolanka*. 1927. №7–8. S.4–5. [in Polish]
6. *Małopolanka*. 1927. №9–10. S.1. [in Polish]
7. *Małopolanka*. 1927. №9–10. S.2. [in Polish]
8. *Małopolanka*. 1927. №9–10. S.4. [in Polish]
9. *Małopolanka*. 1927. №9–10. S.7. [in Polish]
10. *Ruch kobiecy*. 1932. №1. S.1. [in Polish]
11. *Ruch kobiecy*. 1932. №1. S.2. [in Polish]
12. *Ruch kobiecy*. 1932. №19. S.1. [in Polish]
13. *Ruch kobiecy*. 1932. №20. S.1. [in Polish]
14. *Ruch kobiecy*. 1932. №25. S.2. [in Polish]
15. *Ruch kobiecy*. 1932. №25. S.4. [in Polish]
16. *Ruch kobiecy*. 1932. №3. S.1. [in Polish]
17. *Ruch kobiecy*. 1932. №5. S.2. [in Polish]
18. *Ruch kobiecy*. 1932. №8. S.1. [in Polish]
19. *Ruch kobiecy*. 1934. №2. S.1. [in Polish]
20. *Ruch kobiecy*. 1934. №5. S.1. [in Polish]
21. Zalewska Z. (1938). Czasopisma kobiece w Polsce (Materiały do historii czasopism rok 1818–1937) [Women's magazines in Poland (Materials for the history of journals, 1818–1937)] Warszawa, 257 s. [in Polish]

Political press of Polish women's youth of the interwar 20th anniversary in Lviv

Pavliukh Mariia Vasylivna

Ph.D. in Social Communications,
Assistant at the Department
of International Information
Lviv Polytechnic National University
St. George Sq. 3, Lviv, Ukraine

The urgency of the topic of scientific publication is due to modern political science, gender and national studies of women's movements in European countries, including the Polish women's movement, which began and developed in Lviv with the Ukrainian women's movement. The aim of the article is to analyze and review the issues of Polish women's magazines published in Lviv during the interwar twentieth century (1918–1939) to clarify the main topics, conscious paradigms of the Polish women's movement, value concepts of Polish women's periodicals, transformation of views on women's political role in traditional society and its participation in public and state life.

The scientific article analyzes negative stereotypes about the traditional role of women in public life on the example of Polish women's magazines: «Kobieta w pracy obywatelskiej» (1931), «Małopolanka» (1927), «Ruch kobiecy» (1932 – 1934), which were magazines of Polish women's patriotic organizations. It was found that the traditional views on the role of women are outdated, while the pages of Polish women's magazines promote: women's education, self-education, creative realization of women as individuals. The traditional formula

for women in society, which was reduced to marriage and the birth of children, is criticized for being superficial. The article traces new opportunities for women offered by the authors in the columns of these publications: women who are politically active and not indifferent to the fate of their people. Particular attention is paid to young women for the patriotic upbringing of a politically conscious citizen of their country.

Research methods. The study used a set of general and special methods: the method of conceptual analysis in determining the Polish women's movement; thematic analysis in determining the main topics of the publications «Kobieta w pracy obywatelskiej», «Małopolanka», «Ruch kobiecy»; synthesis in the study of methods and forms of struggle of active women for their political rights. Results and conclusions. The active political role of a woman-citizen is a conscious concept of the Polish women's press, which was expressed in debunking active women of negative stereotypes about the passivity of women.

Key words: *traditional role of women, women's periodicals, Polish women's magazines, Polish gender movement, suffrage, women's political rights, Polish women's movement.*